

ALGEMENE VOORWAARDEN WATERMAN

Artikel 1. Werkingsfeer

- 1.1 Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle werkzaamheden van Waterman. De algemene voorwaarden van Opdrachtgever worden uitdrukkelijk afgewezen.

Artikel 2. Aanbieding

- 2.1 Alle aanbiedingsdocumenten van Waterman (offerte, tekeningen, beschrijvingen, specificaties, enz.) zijn vrijblijvend en zo nauwkeurig mogelijk, maar pas bindend zodra ze onderdeel uitmaken van de overeenkomst tussen partijen (hierna: "de Overeenkomst").
- 2.2 Opdrachtgever zal de informatie uit de aanbiedingsdocumenten vertrouwelijk behandelen en deze niet voor eigen gebruik of gebruik door derden bekend maken.

Artikel 3. Verplichtingen Waterman

- 3.1 Waterman mag volstaan met een globale toetsing van de door of namens Opdrachtgever verstrekte informatie aan de normen van het installatievak. Door Opdrachtgever geleverde zaken worden slechts visueel geïnspecteerd op uitwendige schade, voor zover mogelijk.
- 3.2 Waterman is op de hoogte van de voor de werkzaamheden relevante wettelijke voorschriften van overheidswege.
- 3.3 Waterman zal de werkzaamheden zodanig verrichten dat het geïnstalleerde voldoet aan de uit de Overeenkomst voortvloeiende eisen en geschikt is voor het normale gebruik waarvoor het bestemd is.
- 3.4 Waterman zal Opdrachtgever, indien verzocht, op een overeen te komen redelijk tijdstip toegang verlenen tot de plaatsen waar de werkzaamheden worden verricht. Als dat is overeengekomen, zorgt Waterman voor een keuringsplan, protocol, logboek, rapport of verslag van zijn werkzaamheden.
- 3.5 Waterman zal schade aan de installatie die tijdens en door of in verband met de uitvoering van de werkzaamheden voor de oplevering is ontstaan voor eigen rekening herstellen, tenzij deze schade niet door hem is veroorzaakt of het anderszins onredelijk is dat deze schade voor zijn rekening komt. Opdrachtgever kan door middel van een wijziging (art. 13) Waterman opdragen om de schade te herstellen, die niet voor rekening van Waterman komt.
- 3.6 Waterman verstrekt desgevraagd voor zover mogelijk alle rechten op garanties die hem worden verstrekt met betrekking tot de installatie of delen daarvan.
- 3.7 In de in de branche gebruikelijke verzekeringen van Waterman zijn Opdrachtgever en/of door Opdrachtgever ingeschakelde derden niet als medeverzekerde opgenomen.
- 3.8 Waterman geeft naar beste vermogen desgevraagd instructies voor het in- en uitbedrijfstellen en bedrijfsvaardig houden van de installatie.

Artikel 4. Verplichtingen van Opdrachtgever

- 4.1 Opdrachtgever zorgt ervoor dat Waterman ruimschoots op tijd beschikt over alle (technische) informatie, gegevens en beslissingen, zodat Waterman zijn werkzaamheden kan uitvoeren.
- 4.2 Opdrachtgever zorgt ervoor dat Waterman tijdig over alle zaken beschikt waarvan in de Overeenkomst is bepaald dat die door of namens Opdrachtgever ter beschikking zullen worden gesteld.
- 4.3 Opdrachtgever vrijwaart Waterman voor aanspraken van derden in verband met de in lid 1 en 2 bedoelde informatie goederen en zaken.
- 4.4 Opdrachtgever zorgt ervoor, dat Waterman tijdig beschikt over de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen die noodzakelijk zijn voor zijn werkzaamheden.
- 4.5 Opdrachtgever zorgt tijdig voor vrije toegang tot de locatie waarop of waarin de werkzaamheden moeten worden verricht, voor schone, veilige en gezonde omstandigheden en voor geschikte keet- en bergruimte.
- 4.6 Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de toestand van de locatie, waar de werkzaamheden van Waterman worden verricht, alsmede voor de omstandigheden van de werkzaamheden.
- 4.7 Opdrachtgever zorgt ervoor dat Waterman tijdig, kosteloos en met leveringsgarantie kan beschikken over alle benodigde (nuts) voorzieningen.
- 4.8 Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de aansluiting van de installatie op de openbare netwerken. Waterman zal naar beste vermogen Opdrachtgever zijn medewerking verlenen.
- 4.9 Opdrachtgever zorgt zo nodig tijdig voor alle informatie over de werkzaamheden van nevenaannemers en andere derden die door hem worden ingeschakeld alsmede voor de coördinatie daarvan.
- 4.10 Opdrachtgever is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de vertraging, schade en kosten die hun oorzaak vinden in de werkzaamheden van derden en/of nevenaannemers.
- 4.11 Opdrachtgever zal Waterman schriftelijk en binnen bekwame tijd waarschuwen, indien hij een tekortkoming van Waterman heeft opgemerkt of moet opmerken.
- 4.12 Opdrachtgever is aansprakelijk voor (bodem)verontreinigingen, milieubelastende stoffen en/of bacteriën die voorafgaand aan en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden aangetroffen. Opdrachtgever kan Waterman opdragen om deze te verwijderen door middel van een wijziging van art. 13. Ongeacht of Waterman deze opdracht uitvoert, heeft hij recht op de termijnverlenging en/of kostenvergoeding van art. 12.
- 4.13 Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de goederen die hij heeft voorgeschreven of van een voorgeschreven leverancier moeten worden betrokken en voor hun niet of niet tijdige levering.
- 4.14 Opdrachtgever is verantwoordelijk voor voorgeschreven hulppersonen. Waterman is niet verplicht om deze zelfstandige hulppersonen te contracteren, indien Opdrachtgever de contractvoorwaarden van deze hulppersonen niet wenst te accepteren. Indien de voorgeschreven hulppersoon niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert, heeft Waterman recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding van art. 12.
- 4.15 Opdrachtgever is buiten de werktijden van Waterman verantwoordelijk voor diens goederen en eigendommen.
- 4.16 Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertragingen en/of kosten als gevolg van de naleving van wettelijke voorschriften en van voorschriften van bijzondere aard, zoals technische en industriële normen, die na de aanbidding van Waterman worden gewijzigd of in werking treden.
- 4.17 Het is Opdrachtgever niet toegestaan om Waterman, zijn personeel of diens hulppersonen aanwijzingen te geven die niet in verband staan met de Overeenkomst.
- 4.18 Opdrachtgever staat Waterman toe om op het werkteerrein aanduidingen van zijn bedrijf aan te brengen.
- 4.19 Opdrachtgever zal alle goederen van Waterman in ontvangst nemen, zodra deze hem ter beschikking worden gesteld.
- 4.20 Opdrachtgever zal alle (bedrijfs)gegevens van Waterman en alle van Waterman ontvangen informatie vertrouwelijk behandelen. Het is Opdrachtgever verboden deze gegevens en informatie voor eigen gebruik of gebruik door derden aan te wenden of aan derden bekend te maken.
- 4.21 Als Opdrachtgever tekortschiet ter zake het in de vorige leden bepaalde, kan Waterman de Overeenkomst krachtens art. 11.5 ontbinden en aanspraak maken op schadevergoeding.

Artikel 5. Verzekering van Opdrachtgever

- 5.1 Opdrachtgever zal een gebruikelijke CAR-verzekering aangaan, waarin Waterman (met inbegrip van de door Waterman voor de uitvoering van de Overeenkomst in te schakelen onderaannemers en hulppersoneel) als medeverzekerde is opgenomen.

- 5.2 Opdrachtgever is verplicht - bij export van zijn producten en installaties, die mede bestaan uit door Waterman ontwikkelde en/ of geleverde goederen, naar de VS en Canada of gebieden waarop het recht van deze landen van toepassing is - het voornemen van export tijdig aan Waterman te melden en de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen aan te gaan en in stand te houden, mede ten behoeve van alle bij de ontwikkeling, vervaardiging of totstandkoming van deze producten en installaties betrokken partijen. Opdrachtgever zal deze verzekeringen niet opzeggen of wijzigen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Waterman. Doet hij dat niet, dan is iedere aansprakelijkheid van Waterman uitgesloten en zal Opdrachtgever Waterman vrijwaren voor alle directe/indirecte (herstel)kosten.
- 5.3 Opdrachtgever zorgt er voor dat Waterman zo spoedig mogelijk schriftelijk bewijs ontvangt van het bestaan en de inhoud van de in lid 1 en 2 bedoelde verzekeringen.

Artikel 6. Verbod overname personeel en gedetacheerden

- 6.1 Het is Opdrachtgever tijdens de looptijd van de Overeenkomst en één jaar na beëindiging daarvan, niet toegestaan om medewerkers van Waterman in dienst te nemen of anderszins voor zich te laten werken.
- 6.2 Opdrachtgever zal in geval van detachering door Waterman de gedetacheerde personen gedurende de looptijd van de detachering tot één jaar direct na het einde van de detachering niet in dienst nemen of anderszins voor zich te laten werken.
- 6.3 Opdrachtgever verbeurt een onmiddellijk opeisbare en niet voor rechterlijke matiging vatbare boete van drie bruto jaarsalarissen van de betreffende medewerker bij overtreding van de in lid 1 en 2 genoemde verplichting.

Artikel 7. Eigendomsvoorbehoud

- 7.1 Alle voor de werkzaamheden bestemde materialen of onderdelen, al dan niet reeds gemonteerd, worden pas eigendom van Opdrachtgever nadat deze aan zijn financiële verplichtingen jegens Waterman heeft voldaan, met inbegrip van hetgeen Opdrachtgever wegens een eventueel tekortschieten verschuldigd mocht worden, óók als het gaat om werkzaamheden/leveringen uit een andere overeenkomst met Waterman.
- 7.2 Opdrachtgever staat Waterman reeds nu toe om niet betaalde materialen of onderdelen te verwijderen.

Artikel 8. Planning

- 8.1 Waterman zal de uitvoering van zijn werkzaamheden pas aanvangen nadat alle daarvoor noodzakelijke informatie, gegevens of goederen, zoals genoemd in deze voorwaarden, in zijn bezit zijn en hij de overeengekomen eerste termijnbetaling heeft ontvangen.
- 8.2 Waterman is bevoegd eerder aan te vangen en/of op te leveren.
- 8.3 De planning van het werk zal naar beste weten vastgesteld worden en zullen zoveel mogelijk in acht worden genomen. De enkele overschrijding van een afgesproken/vastgelegde termijn brengt Waterman niet in verzuim. Als er een overschrijding dreigt, zullen Waterman en Opdrachtgever zo spoedig mogelijk in overleg treden.
- 8.4 Verschuiving van in de planning vastgelegde data door toedoen van Opdrachtgever geven Waterman recht op bijbetaling

Artikel 9. Toetsing, aanvaarding en oplevering

- 9.1 Toetsing door Opdrachtgever geschiedt na overleg met Waterman voor rekening en risico van Opdrachtgever. Waterman zal binnen redelijke grenzen hieraan zijn medewerking verlenen.
- 9.2 Opdrachtgever zal bij de toetsing de werkzaamheden van Waterman zo weinig mogelijk verstoren. Hij is verantwoordelijk voor de vertraging en/of kosten die als gevolg daarvan ontstaan en die niet aan Waterman kunnen worden toegerekend. Schade die door de toetsing aan de installatie ontstaat, komt voor rekening van Opdrachtgever.
- 9.3 Zodra Waterman te kennen heeft gegeven dat de resultaten van de werkzaamheden gereed zijn voor aanvaarding en Opdrachtgever deze niet binnen de door Waterman gestelde termijn keurt en aanvaardt dan wel gemotiveerd weigert, worden de resultaten van de werkzaamheden geacht stilzwijgend te zijn aanvaard. Waterman is bevoegd de oplevering te verdelen in een aantal deelopleveringen. Kleine gebreken die vóór een nog volgende betalingstermijn kunnen worden hersteld, kunnen geen reden tot weigering van de oplevering zijn, op voorwaarde dat zij de ingebruikneming van de installatie niet in de weg staan.
- 9.5 Door de aanvaarding en stilzwijgende ingebruikneming worden de resultaten van de werkzaamheden als opgeleverd beschouwd.
- 9.6 Worden de resultaten van de werkzaamheden door Opdrachtgever (stilzwijgend) aanvaard, dan wordt als het tijdstip van oplevering aangemerkt de dag van de in lid 3 bedoelde kennisgeving c.q. stilzwijgende ingebruikneming.

Artikel 10. Vervroegde ingebruikneming

- 10.1 Als Opdrachtgever de installatie of delen daarvan in gebruik wil nemen vóór de geplande oplevering, volgen partijen de in art. 13 vastgelegde procedure. Opdrachtgever zal vóór de datum van deze vervroegde ingebruikneming kennisgeven dat hij de installatie of delen daarvan die hij eerder in gebruik wenst te nemen als opgeleverd beschouwt. Indien Opdrachtgever dit achterwege laat en de installatie niettemin in gebruik neemt, wordt de installatie geacht te zijn goedgekeurd en aanvaard.
- 10.2 Ook met betrekking tot art. 16 zal een ingebruikneming als oplevering worden beschouwd. Schade die bij ingebruikneming als bedoeld in lid 1 van dit art. aan de installatie ontstaat, komt voor rekening van Opdrachtgever.

Artikel 11. Schorsing, ontbinding en opzegging

- 11.1 Opdrachtgever is bevoegd de werkzaamheden te schorsen. Hij is verplicht dit schriftelijk en onder vermelding van de gronden mee te delen en met spoed met Waterman in overleg te treden omtrent de gevolgen.
- 11.2 Indien Waterman vanwege de schorsing gepaste voorzieningen of maatregelen moet treffen, heeft hij recht op de termijnverlenging en/of kostenvergoeding van art. 12.
- 11.3 Worden de werkzaamheden of enig deel daarvan geschorst of vertraagd dan is Opdrachtgever verplicht om aan Waterman alle verrichte werkzaamheden te vergoeden, zo nodig verhoogd met alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die Waterman reeds is aangegaan, berekend vanaf het moment van de start van de schorsing of vertraging.
- 11.4 Als de werkzaamheden gedurende meer dan twee maanden zijn geschorst of vertraagd, is Waterman bevoegd de Overeenkomst te ontbinden.
- 11.5 Indien Opdrachtgever surseance van betaling heeft aangevraagd, in staat van faillissement is verklaard of in de nakoming van de Overeenkomst is tekortgeschoten, mag Waterman de Overeenkomst ontbinden, waarbij Opdrachtgever in verzuim is en alle schade die het gevolg is van de ontbinding moet vergoeden.
- 11.6 Opdrachtgever mag de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk opzeggen.
- 11.7 In de gevallen bedoeld in de leden 4 t/m 6 is Opdrachtgever verplicht om de vaste prijs van de Overeenkomst te betalen, verminderd met de besparingen van Waterman. Als de prijs afhankelijk was gesteld van de werkelijke door Waterman te maken kosten, wordt het door Opdrachtgever verschuldigde berekend op grondslag van de gemaakte kosten, de verrichte arbeid en de winst die Waterman bij volledige uitvoering van de werkzaamheden zou hebben gemaakt.

Artikel 12. Termijnverlenging en/of kostenvergoeding

- 12.1 Waterman heeft recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding als:
- vertraging en/of kosten hun oorzaak vinden in een omstandigheid die niet aan Waterman kan worden toegerekend, of
  - vertraging en/of kosten hun oorzaak vinden in een omstandigheid waartegen Waterman niet behoefde te waarschuwen gelet op diens in art. 3 lid 3 genoemde verplichting, of
  - zich een onvoorziene omstandigheid voordoet van dien aard dat Opdrachtgever naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet mag verwachten dat de Overeenkomst ongewijzigd in stand blijft.

- 12.2 Als hij recht heeft op termijnverlenging en/of kostenvergoeding, deelt Waterman dat schriftelijk en gemotiveerd mee. Daarbij vermeldt hij alle directe en indirecte kosten en een redelijke opslag voor algemene kosten, winst en risico. Bovendien vermeldt hij de gevolgen voor de planning.

Artikel 13. Wijzigingen (meer- en minderwerk)

- 13.1 Opdrachtgever is bevoegd om wijzigingen in de werkzaamheden op te dragen.
- 13.2 Waterman is niet verplicht een opgedragen wijziging uit te voeren als de wijziging:
- niet schriftelijk is opgedragen, of
  - tot een onaanvaardbare verstoring van de werkzaamheden leidt, of
  - zijn kennis en/of bekwaamheden en/of capaciteiten te boven gaat, of
  - niet in zijn belang is, of
  - als partijen niet tot overeenstemming komen over de financiële gevolgen en de consequenties ten aanzien van de planning en het werkplan.
- 13.3 Als Waterman de wijziging uit wil voeren, stuurt hij Opdrachtgever een schriftelijke prijsaanbieding met:
- het saldo van alle directe en indirecte kosten, winst en risico verminderd met de eventuele besparingen als gevolg ervan, en
  - de aanpassing van de werkzaamheden, planning en werkplan, en
  - de aanpassing van de termijnstaat of betalingscondities.
- 13.4 Waterman heeft recht op een redelijke vergoeding van de kosten verbonden aan de in lid 3 bedoelde prijsaanbieding.
- 13.5 Waterman is bevoegd om voorstellen tot wijziging aan Opdrachtgever voor te leggen indien hij daartoe aanleiding ziet.
- 13.6 Opdrachtgever kan de in lid 5 bedoelde voorstellen tot wijziging zonder opgaaf van redenen weigeren of accepteren. In het laatste geval volgen partijen de in dit artikel vastgelegde procedure.
- 13.7 Indien de procedure in verband met een wijziging wordt vertraagd door een omstandigheid die niet aan Waterman kan worden toegerekend, dan heeft deze recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding van art. 12.
- 13.8 Het ontbreken van een schriftelijke opdracht voor een wijziging laat de aanspraken van Waterman op betaling onverlet.

Artikel 14. Prijzen en betaling

- 14.1 De aan Waterman te betalen aannemingsom zal tenzij anders overeengekomen als volgt worden gefactureerd;
- 50% na ontvangst van de opdrachtbevestiging;
  - 40% na aanvang van de werkzaamheden;
  - 10% bij oplevering.
- 14.2 Betaling van de factuur gebeurt binnen veertien dagen, tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen. Bij overschrijding van de betalingstermijn zal de wettelijke rente in rekening worden gebracht.
- 14.3 Alle prijzen en tarieven zijn gebaseerd op een normale werkweek van maandag tot en met vrijdag. Alle werkzaamheden die worden verricht buiten de normale arbeidstijden per kalenderdag worden verrekend tegen de in de Overeenkomst of (bij gebreke daarvan) in de geldende cao vastgelegde tarieven en toeslagen, uitgaande van de normale werktijden van Waterman. Ook alle wacht- en uitvaluren van Waterman veroorzaakt door Opdrachtgever worden aldus verrekend.
- 14.4 In de tussen partijen overeengekomen bedragen en in de in deze algemene voorwaarden genoemde bedragen is geen omzetbelasting begrepen. Opdrachtgever vergoedt de door Waterman verschuldigde omzetbelasting.
- 14.5 De verrekening van wijzigingen van lonen, sociale lasten, prijzen, huren en vrachten vindt plaats conform de Risicoregeling Installatietechniek.
- 14.6 Waterman mag de factuur voor de eindafrekening ook indienen op de dag waarop de Overeenkomst krachtens art. 11 is opgezegd of ontbonden.
- 14.7 Betaling vindt plaats zonder inhoudingen of verrekening.
- 14.8 Een betaling strekt eerst in mindering op alle verschuldigde kosten en rente en tenslotte in mindering op opeisbare facturen die het langst openstaan, zelfs al vermeldt Opdrachtgever dat de betaling betrekking heeft op latere facturen.
- 14.9 Waterman kan zijn recht op betaling cederen of verpanden.

Artikel 15. In gebreke blijven van Opdrachtgever

- 15.1 Als Opdrachtgever niet op tijd aan een toetsing of aanvaarding van de werkzaamheden meewerkt of een opeisbare factuur niet op tijd betaalt, moet hij Waterman de wettelijke handelsrente van art. 6:119a BW betalen. Waterman is dan bovendien bevoegd om zijn werkzaamheden op te schorten.
- 15.2 Als de medewerking of betaling niet plaatsvindt binnen een maand na de dag waarop dit had moeten gebeuren, dan kan Waterman aanspraak maken op vergoeding van een aanvullende rente van twee procent met ingang van de dag waarop deze maand is verstreken. In dat geval mag Waterman de Overeenkomst ook ontbinden op grond van art. 11.
- 15.3 Als Waterman vermoedt dat Opdrachtgever de op hem rustende verplichtingen niet nakomt of niet zal nakomen, mag Waterman van Opdrachtgever en voor diens rekening en risico genoegzame zekerheid verlangen, zoals een bankgarantie. Als Opdrachtgever daarmee in gebreke blijft, mag Waterman de werkzaamheden opschorten of de Overeenkomst ontbinden op grond van art. 11.
- 15.4 Als Opdrachtgever de op hem rustende verplichting om goederen tijdig op de overeengekomen plaats van aflevering af te nemen niet nakomt, is Waterman bevoegd om deze goederen voor rekening en risico van Opdrachtgever op te slaan of te verkopen en het hem verschuldigde op de opbrengst te verhalen, nadat hij Opdrachtgever vergeefs heeft gemaand om de goederen alsnog binnen vijf werkdagen af te nemen. Waterman is bevoegd het aan Opdrachtgever uit te keren overschot te voldoen door verrekening, ook gedurende diens surseance of faillissement.
- 15.5 Alle werkelijke door Waterman door toedoen van Opdrachtgever gemaakte kosten, zowel gerechtelijke als buitengerechtelijke, komen voor rekening van Opdrachtgever, tenzij Waterman verkiest om deze kosten forfaitair te bepalen op 15% van de te vorderen hoofdsom.

Artikel 16. Aansprakelijkheid en garantie

- 16.1 Na oplevering is Waterman niet meer aansprakelijk voor gebreken, tenzij:
- die gebreken aan hem zijn toe te rekenen, en bovendien
  - Opdrachtgever die gebreken voorafgaande aan de oplevering niet heeft opgemerkt, en bovendien
  - Opdrachtgever die gebreken op het tijdstip van oplevering redelijkerwijs niet had kunnen ontdekken.
- 16.2 Is Waterman krachtens het bepaalde in lid 1 aansprakelijk, dan is hij slechts gehouden tot vergoeding van de door Opdrachtgever dientengevolge geleden, directe materiële schade.
- 16.3 Tot directe materiële schade behoren niet: gevolgschade, bedrijfsschade, productieverlies, omzet- of winstderving, waardevermindering, verlies van producten of bedragen die in de uitvoeringskosten zouden zijn begrepen als de werkzaamheden meteen goed zouden zijn uitgevoerd.
- 16.4 Onverminderd het in dit artikel bepaalde garandeert Waterman voor eigen rekening de gebreken waarvoor hij aansprakelijk is te herstellen of de schade te beperken of op te heffen, gedurende de in lid 10 bedoelde termijn. In het geval dat de kosten van herstel in geen verhouding staan tot het belang van Opdrachtgever bij herstel en/of in het geval dat de installaties niet in Nederland zijn opgesteld, wordt door Waterman een schadevergoeding betaald. Door Waterman vervangen onderdelen worden zijn eigendom.
- 16.5 Voor vergoeding van andere schade dan in dit art. genoemd, is Waterman slechts aansprakelijk indien en voor zover Opdrachtgever bewijst, dat deze te wijten is aan opzet of grove schuld van Waterman.
- 16.6 Waterman is bij werkzaamheden ter uitoefening van het bedrijf van Opdrachtgever alleen aansprakelijk voor schade die niet worden gedekt door de in art. 5 lid 1 bedoelde verzekering(en). Bij werkzaamheden die betrekking hebben op producten en installaties die door Opdrachtgever binnen Europa, naar de VS en Canada worden geëxporteerd is Waterman alleen aansprakelijk voor schade die niet worden gedekt door de in art. 5 lid 2 bedoelde verzekeringen, onverminderd het in dit art. bepaalde.

- 16.7 Indien en voor zover Opdrachtgever enig aan de Overeenkomst verbonden risico heeft verzekerd, is hij gehouden de schade onder die verzekering te vorderen en Waterman te vrijwaren voor verhaalsanspraken van de verzekeraar.
- 16.8 De door Waterman te vergoeden schade is beperkt tot het bedrag van de in de Overeenkomst vastgelegde prijs of indien bij het sluiten van de Overeenkomst geen prijs is bepaald, tot het bedrag van een redelijke prijs. Bij onderhoudscontracten met een looptijd van meer dan één jaar, wordt de prijs gesteld op de vergoeding voor één jaar.
- 16.9 In geen geval zal de schadevergoeding meer bedragen dan het totaal van de bedragen van het eigen risico van de verzekering van Waterman en de door de verzekeraar gedane uitkering tot ten hoogste EUR 1.000.000,00.
- 16.10 Elke aansprakelijkheid van Waterman vervalt door verloop van twaalf maanden vanaf het tijdstip waarop de Overeenkomst door oplevering, ontbinding of opzegging is geëindigd.
- 16.11 De garantieclaim en rechtsvordering uit hoofde van een gebrek zijn niet ontvankelijk als Opdrachtgever niet met bekwaame spoed nadat hij deze heeft ontdekt of had behoren te ontdekken, schriftelijk en gemotiveerd Waterman in gebreke heeft gesteld.
- 16.12 Het vorderingsrecht uit hoofde van een gebrek vervalt door verloop van een maand na de schriftelijke ingebrekestelling.
- 16.13 De rechtsvordering uit hoofde van een gebrek waarvoor Waterman krachtens lid 1 aansprakelijk is, is niet ontvankelijk indien deze wordt ingesteld zes maanden of later vanaf de dag waarop de Overeenkomst door oplevering, ontbinding of opzegging is geëindigd.
- 16.14 Waterman is niet aansprakelijk voor vergoeding van schade van Opdrachtgever of derden (mede)veroorzaakt door ter beschikking gestelde personen als bedoeld in art. 6 lid 2.
- 16.15 Opdrachtgever vrijwaart Waterman tegen alle aanspraken van derden wegens (product)aansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een door Opdrachtgever aan een derde geleverd product dat mede bestond uit door Waterman ontwikkelde en/of geleverde goederen.
- 16.16 Waterman is in ieder geval niet aansprakelijk als een tekortkoming het gevolg is van:
  - arbeidsongeregeldheden bij derden of eigen personeel;
  - tekortschieten van hulppersonen;
  - transportmoeilijkheden;
  - brand en verlies van te verwerken onderdelen;
  - maatregelen van enige binnenlandse, buitenlandse of internationale overheid, zoals importverboden of handelsverboden;
  - gewelddadige of gewapende acties;
  - storingen in de energievoorzieningen, in communicatieverbindingen of in apparatuur of programmatuur van Waterman of derden.
Bij een omstandigheid als deze zal Waterman de maatregelen treffen die in redelijkheid van hem gevergd kunnen worden.
- 16.17 Opdrachtgever vrijwaart Waterman tegen aanspraken van derden, voor zover deze krachtens deze algemene voorwaarden voor rekening van Opdrachtgever blijven. De kosten die Waterman maakt vanwege deze aanspraken zullen door Opdrachtgever aan Waterman worden vergoed.

Artikel 17. Intellectuele eigendom

- 17.1 De intellectuele en industriële eigendomsrechten op alle aan Opdrachtgever geleverde goederen, gegevens en (technische) informatie blijven eigendom van Waterman. Alleen Waterman heeft het recht tot openbaarmaking, verwezenlijking en verveelvoudiging van deze goederen, gegevens en informatie en Opdrachtgever heeft slechts het gebruiksrecht daarvan.
- 17.2 De door Waterman aan Opdrachtgever afgegeven documenten, zoals ontwerpen, tekeningen, technische beschrijvingen of bestekken mogen door Opdrachtgever worden gebruikt met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van de intellectuele en industriële eigendom, nadat Opdrachtgever aan zijn financiële verplichtingen jegens Waterman heeft voldaan.
- 17.3 Het is Opdrachtgever niet toegestaan om de volgens het ontwerp van Waterman gerealiseerde installatie geheel of in onderdelen daarvan aan te (doen) leggen zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Waterman en dat onverminderd het bepaalde in de leden 5 en 6.
- 17.4 Opdrachtgever is alléén bevoegd om de installatie volgens het ontwerp van Waterman zonder diens tussenkomst en goedkeuring door een derde te laten realiseren, wanneer de Overeenkomst is ontbonden vanwege een tekortkoming die aan Waterman kan worden toegerekend. In dat geval is Waterman niet aansprakelijk voor gebreken.
- 17.5 Opdrachtgever mag deze programmatuur alleen in zijn eigen bedrijf of organisatie gebruiken en alleen voor de technische installatie waarvoor het gebruiksrecht is verstrekt. Het gebruiksrecht kan slechts betrekking hebben op meerdere installaties als dat in de Overeenkomst is vastgelegd.
- 17.6 Het gebruiksrecht is niet overdraagbaar. Het is Opdrachtgever verboden om de programmatuur en de dragers waarop deze is vastgelegd op welke wijze dan ook ter beschikking van een derde te stellen of door een derde te laten gebruiken.
- 17.7 Het is Opdrachtgever verboden de programmatuur te verveelvoudigen of daarvan kopieën te maken. Opdrachtgever zal de programmatuur niet wijzigen anders dan in het kader van het herstellen van fouten. De broncode van de programmatuur en de bij de ontwikkeling ervan voortgebrachte technische informatie worden niet aan Opdrachtgever ter beschikking gesteld, tenzij anders is overeengekomen.
- 17.8 Waterman is gerechtigd om op zijn naam en voor zijn rekening octrooi aan te vragen op vindingen die door uitvoering van de Overeenkomst zijn ontstaan.
- 17.9 Als Waterman een octrooi als bedoeld in lid 8 verkrijgt, verleent hij aan Opdrachtgever daarop een niet overdraagbaar gebruiksrecht

Artikel 18. Uitvoering van onderhoudswerkzaamheden (indien overeengekomen)

- 18.1 Waterman mag het onderhoud door derden laten uitvoeren.
- 18.2 Waterman is zeven dagen per week te bereiken. Op werkdagen kan Opdrachtgever overdag over problemen mailen naar service@waterman.nl of bellen op telefoonnummer: 0186-610711. Buiten kantoortijd verzorgt dit zelfde telefoonnummer automatisch een directe doorverbinding met de Service Centrale. De dienstdoende servicemonteur van Waterman zal op basis van dit gesprek een eerste diagnose stellen en wellicht het probleem al direct telefonisch oplossen, anders wordt er een bezoek gepland.
- 18.3 De preventieve en (niet reguliere) correctieve/storingswerkzaamheden worden in onderlinge overeenstemming gepland en verricht op werkdagen tussen 07:00 en 17:00 uur. Op verzoek van Opdrachtgever kunnen deze werkzaamheden worden verricht geheel of gedeeltelijk buiten de bovengenoemde tijdsperiode, tegen de overeengekomen (overwerk)tarieven.
- 18.4 Indien naar het oordeel van Waterman blijkt dat tijdens de uitvoering van de preventieve onderhoudswerkzaamheden er correctieve werkzaamheden noodzakelijk zijn, verricht de monteur deze werkzaamheden zonder een akkoord gegeven opdracht tot een maximumbedrag van EUR 300,00 exclusief btw bovenop de vastgestelde onderhoudstarieven.
- 18.5 Indien de kosten hoger zijn dan EUR 300,00 zal Waterman deze werkzaamheden na akkoord van Opdrachtgever de werkzaamheden zo snel mogelijk uitvoeren, tegen de overeengekomen (overwerk)tarieven.
- 18.6 De monteur zal bij elk onderhoudsbezoek indien gevraagd een basisuitleg geven aan de shopmanager of vervanger(s) over de werking over de aanwezige technische installatie(s) en mogelijk spreken over energiebesparing(en).
- 18.7 In geval van storingen zal Waterman zo snel mogelijk, echter binnen 1 uur na de eerste melding contact opnemen met de contactpersoon of opdrachtgever. In geval van een bedrijfskritische storing zal Waterman ervoor zorgen dat de storing binnen 4 uur na melding wordt verholpen, anders zo spoedig mogelijk in overleg.
- 18.8 De tarieven voor het onderhoud worden met ingang van 1 Januari van ieder jaar geïndexeerd conform de indexatie van de Uneto VNI. Indien door of vanwege aangebrachte kostenverhogende wijzigingen in de installatie(s) van de opdrachtgever, behoudt Waterman zich het recht om de prijzen tussentijds te wijzigen.
- 18.9 Facturen dienen door de opdrachtgever binnen 20 dagen na ontvangst te worden voldaan.
- 18.10 Voor een aantal gangbare materialen, welke door Waterman geïnstalleerd zijn/worden, gelden de in Annex C aangegeven garantietermijnen. Voor alle overige materialen geldt een standaard garantieperiode van één jaar.
- 18.11 Beide partijen hebben echter, zonder enige verplichting tot schadevergoeding en onverminderde toekomstige rechten, het recht om de overeenkomst op ieder gewenst moment met onmiddellijke ingang te ontbinden d.m.v. een schriftelijke of mondelinge kennisgeving.
- 18.12 Waterman is bevoegd de onderhoudswerkzaamheden op afstand te verrichten.
- 18.13 Het werkplan treedt in werking na goedkeuring door Opdrachtgever. Indien het werkplan past in de beschrijving als genoemd in lid 4 kan Opdrachtgever zijn goedkeuring aan het werkplan niet onthouden.

- 18.14 Waterman past het werkplan jaarlijks aan en maakt op basis daarvan een raming van alle onderhoudskosten voor het betreffende jaar. Tussentijds kan het werkplan alleen worden aangepast door middel van een wijziging volgens art. 13.
- 18.15 Voor de uitvoering van correctieve onderhoudswerkzaamheden zal Opdrachtgever vooraf schriftelijk een opdracht verstrekken. Als dit door omstandigheden niet mogelijk is, zal de opdracht achteraf worden verstrekt op basis van de door Waterman werkelijk gemaakte kosten.
- 18.16 Na voltooiing van de onderhoudswerkzaamheden verzoekt Waterman Opdrachtgever om de opdracht voor voltooid te ondertekenen. Na ondertekening gelden de onderhoudswerkzaamheden als opgeleverd.
- 18.17 Indien dat uitdrukkelijk is overeengekomen zorgt Waterman er voor dat op het terrein of de locatie waar de onderhoudswerkzaamheden worden verricht één exemplaar van de technische informatie aanwezig is, dat deze stukken op alle redelijke tijdstippen kunnen worden geraadpleegd en dat de 'As Built' situatie van de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden daarin is verwerkt tegen een in de Overeenkomst vastgelegde vergoeding.
- 18.18 Indien de prestaties, bedrijfszekerheid en onderhoudbaarheid van de installatie dit eisen of de regels dit voorschrijven informeert Waterman Opdrachtgever omtrent te nemen maatregelen. Opdrachtgever kan door middel van de wijziging van art. 13 Waterman de noodzakelijke constructiewijziging dan wel andere werkzaamheden separaat opdragen.
- 18.19 Waterman stelt Opdrachtgever tevoren in kennis van het tijdstip waarop de onderhoudswerkzaamheden zullen worden verricht. Worden de werkzaamheden niet op het afgesproken tijdstip verricht en is dit Waterman niet toe te rekenen, dan heeft hij recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens art. 12.
- 18.20 Waterman zal de onderhoudswerkzaamheden uitvoeren gedurende de periode die in de Overeenkomst is vastgelegd, bij gebreke waarvan een periode van één jaar geldt.
- 18.21 De onderhoudsperiode wordt stilzwijgend voor de oorspronkelijke periode verlengd, tenzij een van de partijen de Overeenkomst schriftelijk beëindigt met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden voor het einde van de betreffende periode.
- 18.22 De door Waterman uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden worden verrekend volgens de in de Overeenkomst vastgelegde tarieven, eenheidsprijzen of vaste prijs die jaarlijks worden geïndexeerd volgens de Risicoregeling Installatietechniek, tenzij iets anders is overeengekomen.
- 18.23 Betaling van de vergoedingen vindt plaats binnen twee weken na de datum van de betreffende factuur.
- 18.24 Opzegging van de Overeenkomst door Opdrachtgever vereist een schriftelijke kennisgeving. Bij opzegging van de hele Overeenkomst dient Opdrachtgever een opzegtermijn van tenminste zes maanden in acht te nemen en bij opzegging van een opdracht tot uitvoering van onderhoudswerkzaamheden een opzegtermijn van tenminste een maand.

Artikel 19. Toepasselijk recht en geschillen

- 19.1 Op de Overeenkomst en op alle overeenkomsten en handelingen die daaruit voortvloeien is Nederlands recht van toepassing.
- 19.2 Elk geschil tussen Waterman en Opdrachtgever, zal naar keuze van Waterman worden beslecht door de Rechtbank Rotterdam of door arbitrage overeenkomstig de statuten van de Raad van Arbitrage voor de Metaalnijverheid en – Handel in Den Haag dan wel die van de Raad van Arbitrage voor de Bouw in Utrecht. Als Opdrachtgever een geschil aanhangig wil maken, zal hij dit aan Waterman voorleggen zodat Waterman binnen veertien dagen kan aangeven welke instantie het geschil zal beslechten.

December 2015